

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **24882** (13) **U**
(51) МПК (2006)
H03F 3/26

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС
ДО ПАТЕНТУ
НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

видається під
відповідальність
власника
патенту

(54) БУФЕРНИЙ КАСКАД

1

2

(21) а200701203

(22) 05.02.2007

(24) 25.07.2007

(46) 25.07.2007, Бюл. № 11, 2007 р.

(72) Азаров Олексій Дмитрович, Богомолов Сергій Віталійович, Лукачук Олександр Олександрович, Крупельницький Леонід Віталійович, Тарасова Ольга Миколаївна

(73) ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(57) Буферний каскад, який містить дванадцять транзисторів, два джерела струму, шини додатного та від'ємного живлення, вхідну та вихідну шини, причому вхідну шину з'єднано з базами четвертого та п'ятого транзисторів, емітери четвертого і п'ятого транзисторів з'єднано з емітерами дев'ятого і десятого транзисторів відповідно, бази дев'ятого і десятого транзисторів з'єднано з базами третього і шостого транзисторів відповідно, колектор дев'ятого транзистора з'єднано з емітером першого транзистора, базу першого транзистора з'єднано з базою другого транзистора, колектор першого транзистора з'єднано з першим виводом першого джерела струму, другі виводи першого і другого джерела струмів, а також колектори другого і сьомого транзисторів з'єднано з шинами додатного і від'ємного живлення відповідно, емітери другого і сьомого транзисторів з'єднано з колекторами третього і шостого транзисторів відповідно, емітери третього і шостого транзисторів з'єднано з еміте-

рами одинадцятого і дванадцятого транзисторів відповідно, бази та колектори одинадцятого і дванадцятого транзисторів з'єднано з вихідною шиною, який **відрізняється** тим, що у нього введено тринадцятий, чотирнадцятий, п'ятнадцятий, шістнадцятий, сімнадцятий, вісімнадцятий транзистори, причому колектори тринадцятого, п'ятнадцятого, сімнадцятого та чотирнадцятого, шістнадцятого, вісімнадцятого транзисторів з'єднано з шинами додатного і від'ємного живлення відповідно, бази тринадцятого і чотирнадцятого транзисторів з'єднано з колекторами першого і восьмого транзисторів відповідно, а також з першими виводами першого і другого джерел струмів відповідно, емітери тринадцятого і чотирнадцятого транзисторів з'єднано з базами першого, другого та сьомого, восьмого транзисторів відповідно, бази п'ятнадцятого і шістнадцятого транзисторів з'єднано з емітерами першого і восьмого транзисторів відповідно, а також з колекторами дев'ятого і десятого транзисторів відповідно, емітери п'ятнадцятого і шістнадцятого транзисторів з'єднано з базами третього, дев'ятого та шостого, десятого транзисторів відповідно, бази сімнадцятого і вісімнадцятого транзисторів з'єднано з колекторами третього і шостого транзисторів відповідно, а також з емітерами другого і сьомого транзисторів відповідно, емітери сімнадцятого і вісімнадцятого транзисторів з'єднано з колекторами п'ятого і четвертого транзисторів відповідно.

Корисна модель відноситься до вимірювальної техніки і може бути використана в аналогово-цифрових перетворювачах і цифрових вимірювальних приладах.

Відомо буферний пристрій [Бахтиаров Г.Д., Малинин В.В., Школин В.П. Аналого-цифровые преобразователи/ Под ред. Г.Д.Бахтиарова. - М.: Советское радио, 1980. - 280 с. ил. Рис. 6.28 на стр. 150.], який містить вісім транзисторів, два джерела струму, шини додатного та від'ємного живлення, вхідну та вихідну шини. Бази четвертого та п'ятого транзисторів з'єднано з вхідною шиною. Емітери четвертого та п'ятого транзисторів з'єдна-

но з емітерами першого та восьмого транзисторів відповідно, та з базами третього та шостого транзисторів відповідно, колектори четвертого та п'ятого транзисторів з'єднано з колекторами шостого та третього транзисторів відповідно, а також з емітерами сьомого та другого транзисторів відповідно. Бази і колектори першого і восьмого транзисторів з'єднано з базами другого та сьомого транзисторів відповідно, а також з'єднано з шинами додатного та від'ємного живлення через перше та друге джерела струму відповідно. Колектори другого та сьомого транзисторів з'єднано з шинами додатного та від'ємного живлення відповідно. Емітери третього

(13) U

(11) 24882

(19) UA

та шостого транзисторів з'єднано з вихідною шиною.

Основним недоліком цього пристрою є низька точність, що викликано значною вихідною напругою зміщення нуля через не ідентичність параметрів пар п-р-п та р-п-р транзисторів у верхньому та нижньому каналах.

За прототип обрано буферний пристрій [Д.п. України №15896 Н03К 5/22, G05B 1/00, 2006], який містить вісім транзисторів, два джерела струму, шини додатного та від'ємного живлення, вхідну та вихідну шини, причому вхідну шину з'єднано з базами четвертого та п'ятого транзисторів, колектори яких з'єднано з колекторами шостого та третього транзисторів відповідно, та емітерами сьомого та другого транзисторів відповідно, база та колектор першого транзистора об'єднані і приєднані до шини додатного живлення через перше джерело струму, а також до бази другого транзистора, база сьомого транзистора з'єднана з шиною від'ємного живлення через друге джерело струму, колектори другого та сьомого транзисторів з'єднано з шинами додатного та від'ємного живлення відповідно. Крім того містить дев'ятий, десятий, одинадцятий, дванадцятий транзистори, причому база кожного з них з'єднана з його колектором, емітер восьмого транзистора з'єднано з базою сьомого транзистора та першим виводом другого джерела струму, емітери дев'ятого та десятого транзисторів з'єднано з емітерами четвертого та п'ятого транзисторів відповідно, бази та колектори дев'ятого та десятого транзисторів з'єднано з базами третього та шостого транзисторів відповідно, а також базу та колектор дев'ятого транзистора з'єднано з емітером першого транзистора, базу та колектор десятого транзистора з'єднано з базою та колектором восьмого транзистора, емітери третього та шостого транзисторів з'єднано з емітерами одинадцятого та дванадцятого транзисторів відповідно, бази і колектори одинадцятого та дванадцятого транзисторів з'єднано з вихідною шиною.

Недоліками прототипу є низька точність роботи пристрою, яка обумовлена великим рівнем вхідного струму зміщення.

В основу корисної моделі поставлено задачу створення буферного каскаду, в якому за рахунок введення нових елементів та зв'язків між ними зменшується вхідний струм зміщення, завдяки чому підвищується точність роботи.

Поставлена задача досягається тим, що в буферний пристрій, який містить дванадцять транзисторів, два джерела струму, шини додатного та від'ємного живлення, вхідну та вихідну шини, причому вхідну шину з'єднано з базами четвертого та п'ятого транзисторів, емітери четвертого і п'ятого транзисторів з'єднано з емітерами дев'ятого і десятого транзисторів відповідно, бази дев'ятого і десятого транзисторів з'єднано з базами третього і шостого транзисторів відповідно, колектор дев'ятого транзистора з'єднано з емітером першого транзистора, базу першого транзистора з'єднано з базою другого транзистора, колектор першого транзистора з'єднано з першим виводом першого джерела струму, другі виводи першого і другого джерела струмів, а також колектори другого і сьомого

транзисторів з'єднано з шинами додатного і від'ємного живлення відповідно, емітери другого і сьомого транзисторів з'єднано з колекторами третього і шостого транзисторів відповідно, емітери третього і шостого транзисторів з'єднано з емітерами одинадцятого і дванадцятого транзисторів відповідно, бази та колектори одинадцятого і дванадцятого транзисторів з'єднано з вихідною шиною, введено тринадцятий, чотирнадцятий, п'ятнадцятий, шістнадцятий, сімнадцятий, вісімнадцятий транзистори, причому колектори тринадцятого, п'ятнадцятого, сімнадцятого та чотирнадцятого, шістнадцятого, вісімнадцятого транзисторів з'єднано з шинами додатного і від'ємного живлення відповідно, бази тринадцятого і чотирнадцятого транзисторів з'єднано з колекторами першого і восьмого транзисторів відповідно, а також з першими виводами першого і другого джерел струмів відповідно, емітери тринадцятого і чотирнадцятого транзисторів з'єднано з базами першого, другого та сьомого, восьмого транзисторів відповідно, бази п'ятнадцятого і шістнадцятого транзисторів з'єднано з емітерами першого і восьмого транзисторів відповідно, а також з колекторами дев'ятого і десятого транзисторів відповідно, емітери п'ятнадцятого і шістнадцятого транзисторів з'єднано з базами третього, дев'ятого та шостого, десятого транзисторів відповідно, бази сімнадцятого і вісімнадцятого транзисторів з'єднано з колекторами третього і шостого транзисторів відповідно, а також з емітерами другого і сьомого транзисторів відповідно, емітери сімнадцятого і вісімнадцятого транзисторів з'єднано з колекторами п'ятого і четвертого транзисторів відповідно.

На кресленні представлено принципову схему буферного каскаду.

Пристрій містить вхідну шину 23, яку з'єднано з базами четвертого 4 і п'ятого 5 транзисторів, колектори четвертого 4 і п'ятого 5 транзисторів з'єднано з емітерами сімнадцятого 13 і вісімнадцятого 14 транзисторів відповідно, емітери четвертого 4 і п'ятого 5 транзисторів з'єднано з емітерами дев'ятого 3 і десятого 6 транзисторів відповідно, бази дев'ятого 3 і десятого 6 транзисторів з'єднано з базами третього 16 і шостого 19 транзисторів відповідно, а також з емітерами п'ятнадцятого 11 і шістнадцятого 12 транзисторів відповідно, колектори дев'ятого 3 і десятого 6 транзисторів з'єднано з базами п'ятнадцятого 11 і шістнадцятого 12 транзисторів відповідно, а також з емітерами першого 2 і восьмого 7 транзисторів відповідно, бази першого 2 і восьмого 7 транзисторів з'єднано з базами другого 15 і сьомого 20 транзисторів відповідно, а також з емітерами тринадцятого 9 і чотирнадцятого 10 транзисторів відповідно, колектори першого 2 і восьмого 7 транзисторів з'єднано з базами тринадцятого 9 і чотирнадцятого 10 транзисторів відповідно, а також з першими виводами першого 1 і другого 8 джерел струмів відповідно, другий вивід першого 1 джерела струму та колектори тринадцятого 9, п'ятнадцятого 11, сімнадцятого 13, другого 15 транзисторів з'єднано з шиною додатного живлення 21, другий вивід другого 8 джерела струму та колектори чотирнадцятого 10, шістнадцятого 12, вісімнадцятого 14, сьомого 20 транзи-

сторів з'єднано з шиною від'ємного живлення 22, емітери другого 15 і сьомого 20 транзисторів з'єднано з базами сімнадцятого 13 і вісімнадцятого 14 транзисторів відповідно, а також з колекторами третього 16 і шостого 19 транзисторів відповідно, емітери третього 16 і шостого 19 транзисторів з'єднано з емітерами одинадцятого 17 і дванадцятого 18 транзисторів відповідно, бази та колектори одинадцятого 17 і дванадцятого 18 транзисторів з'єднано з вихідною шиною 24.

Буферний каскад працює таким чином:

Якщо напруга на вхідній шині 23 збільшується, то потенціали емітерів четвертого 4 і п'ятого 5 транзисторів збільшуються, у свою чергу збільшуються потенціали баз дев'ятого 3, третього 16 та десятого 6, шостого 19 транзисторів відповідно, а також колекторів одинадцятого 17 і дванадцятого 18 транзисторів збільшується, при цьому потенціал на вихідній шині 24 також збільшується.

Якщо напруга на вхідній шині 23 зменшується, то потенціали емітерів четвертого 4 і п'ятого 5 транзисторів зменшуються, у свою чергу зменшуються потенціали баз дев'ятого 3, третього 16 та десятого 6, шостого 19 транзисторів відповідно, а також колекторів одинадцятого 17 і дванадцято-

го 18 транзисторів зменшується, при цьому потенціал на вихідній шині 24 також зменшується.

Для запобігання впливу базових струмів третього 16 і шостого 19 транзисторів на значення емітерних струмів четвертого 4, дев'ятого 9 та п'ятого 5, десятого 6 транзисторів відповідно, за умови змінення вихідної напруги, у схему введено емітерні повторювачі на п'ятнадцятому 11 і шістнадцятому 12 транзисторах відповідно.

Для запобігання впливу базових струмів другого 15 і сьомого 20 транзисторів на емітерні струми першого 2 і восьмого 7 транзисторів, за умови зміни напруги живлення або вихідної напруги, у схему введено емітерні повторювачі на тринадцятому 9 і чотирнадцятому 10 транзисторах відповідно.

Для запобігання впливу змінення вихідної напруги або напруги живлення на колекторні струми четвертого 4 і п'ятого 5 транзисторів у схему введено каскодні каскади на сімнадцятому 13 і вісімнадцятому 14 транзисторах. Перше 1 та друге 8 джерела струмів забезпечують необхідний режим схеми по постійному струму. Шини додатного 21 і від'ємного 22 живлення забезпечують потрібний рівень напруги для живлення схеми.

